

Jadwiga Chudziakowa, Wiesława Matuszewska-Kolowa, Gerard Wilke

Mogilno, woj. bydgoskie

Informator Archeologiczny : badania 10, 215-216

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

lizowanych wcześniej. Z reguły były bezpopielnicowe, nie wyposażone, z dużą ilością fragmentów ceramicznych naczyń kuchennych.

Nowym elementem kulturowym były zwarte bruki kamienne. Były to naziemne formy 5-ciu pochówków ciałopalnych oraz częściowych pochówków końskich. Ciałopalenie odkrywano w rozproszeniu lub w małych skupiskach w obrębie kamieni bruków; niespalone kości zwierzęce w obrębie wkopów pod brukami; zęby zwierzęce w skupiskach w obrębie bruków lub we wkopach pod brukami. Wszystkie omawiane wyżej pochówki były wyposażone w ozdoby i części stroju - paciorki, zapinki, sprzączki, a także w monety, przęśliki, półkosek żelazny. Grupę tych pochówków wyróżnia zdobiona, wygładzona ceramika o formach niewystępujących w dotychczasowym materiale ceramicznym.

Wyniki dwóch sezonów badań pozwoliły określić teren występowania pochówków do około 1,5 ha. Z tego zbadano systematycznie około 3,9% powierzchni, zniszczenia określono na około 14%.

Uzyskane wyniki nakazują bezwzględnie ochronę stanowiska archeologicznego przed dalszą dewastacją.

MOGILNO
woj.bydgoskie

Uniwersytet im.M.Kopernika
w Toruniu Instytut Archeologii i Etnografii

Badania prowadziły dr Jadwiga Chudziakowa /autorka sprawozdania/, mgr Wiesława Matuszewska-Kołowa, mgr Gerard Wilke. Finansował Urząd Miasta i Gminy w Mogilnie. Siódmy sezon badań. Pobenedyktyński zespół klasztorny /XI-XVIII w./, osada /VIII/IX-X w./, gród /X-XII/.

Programem prac objęte zostały w b.r. piwnice południowego skrzydła klasztoru oraz tereny bezpośrednio sąsiadujące z kompleksem architektonicznym.

Badania, które skoncentrowano przede wszystkim na terenie dawnego boiska szkolnego na odcinkach 78/79/80, 82/83/91/92 oraz 109, miały na celu umożliwienie rekonstrukcji obrazu zaistnienia tego terenu w okresie wczesnego średniowiecza, a zarazem przebadanie poszczególnych faz chronologicznych uchwyconych już w stratygrafii wykopów z poprzednich lat. Brak zabudowy na boisku stwarzał szanse zachowania się niezniszczonych warstw kulturowych.

Założono tu wykopy szerokopłaszczyznowe obejmujące 164 m². Na tej przestrzeni stwierdzono zaleganie 5-7 warstw kulturowych, które wyznaczały pierwsze trzy fazy osadnictwa z pięciu stwierdzonych na terenie wzgórza klasztorne. W obrębie wczesnośredniowiecznych faz osadnictwa datowanych na VIII/IX-XII w., zadokumentowano występowanie bardzo dobrze zachowanych fragmentów konstrukcji drewnianych.

I-szą fazę wyznacza warstwa o miąższości od 20-30 cm. W jej obrębie odkryto zasięg umacniający dawny brzeg jeziora. Zasięg założony był z kilku nieregularnych rzędów skośnie wbitych pali, których wysokość zachowała się do chwili obecnej do 2 m. Odkryty zasięg był dodatkowym elementem obronnym, bowiem na główne konstrukcje składał się podwójny rząd palisady.

Miąższość warstw II fazy osadniczej /X-XII w./ wynosiła 0,8 - 2 m. Stwierdzono tu występowanie podwójnego lub potrójnego rzędu pali, które były dodatkowym elementem obronnym dla wału przebadanego w ubiegłych latach. Po wewnętrznej stronie palisady II fazy odkryto bardzo dobrze zachowane przejście złożone z ciasno obok siebie zalegających dranic. Na stropie warstwy wczesnośredniowiecznej, tuż przy dawnym brzegu jeziora, odkryto drewnianą "studzienkę", która służyła przypuszczalnie do przechowywania pokarmów w warunkach chłodniczych.

Na podstawie przeprowadzonych prac udało się ustalić zarówno zasięg dawnego brzegu jeziora, jak i poziomu wody we wczesnym średniowieczu, co jest niezmiernie istotną sprawą dla rozważań nad zagadnieniami osadniczymi.

W skład zawartości warstw kulturowych III-ciej fazy osadniczej /późne średniowiecze/ weszły odkryte na dużej przestrzeni, kamienne fundamenty zewnętrznych murów obronnych klasztoru. Odkryte relikty architektury, pozwalają na dokonanie rekonstrukcji ówczesnych zabudowań klasztornych w tej partii wzgórza.

W wyniku przeprowadzonych badań w piwnicach klasztornych skrzydła południowego, odkryto ślady warstwy II fazy osadniczej oraz ślady III i IV fazy. Dokonane tu prace ujawniły istnienie dobrze zachowanego pieca w tej części klasztoru. Stwierdzone co najmniej trzykrotne przebudowy pieca, utrudniają odtworzenie zarówno pierwotnego wyglądu, jak i ustalenie przynależności chronologicznej tego obiektu.

Badania będą kontynuowane.

MOSZCZENICA WYŻNA, gm. Stary Sącz
woj. nowosądeckie
Stanowisko A

patrz
okres wpływów rzymskich